

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

Nr.

Wilno, dnia 11 sierpnia 1930 roku.

301.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

1. "Lietuvos Aidas" o zainicjowanej przez Polską konferencji agrarnej.-
K r o n i k a .	I.	1.
2. Wizyta lotników litewskich w Moskwie.-	"	1.
3. W kołach dyplomatycznych.-	"	1.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

4. "Lietuvos Žinios" o szkodliwości "Rytasa" w wychowaniu młodzieży.-	III.	1.
5. "Rytas" o ustawie prasowej.-
K r o n i k a .	"	1.
6. Z Życia prof. Voldemarasa w Płotelach.-	"	1.
7. "Lietuvos Aidas" w sprawie buchalterów litewskich.-	"	2.
8. Z Gabinetu Ministrów.-	"	2.
9. Konferencja kolejowa.-	"	2.
10. Dokoła projektu ustawy prasowej.-	"	2.
11. Sprawa centralnego komitetu litewskiej partji komunistycznej.-	"	2.
12. Ponowne wybory do rady m. Kowna.-	"	2.
13. Pierwsze kroki ks. Krupowicziusa.-	"	2.

---0000\$0000---

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ".

"Lietuvos Aidas" o zainicjowanej przez Polskę konferencji agrarnej.

"Lietuvos Aidas" Nr.179 z dn.8.VIII.1930 r.Art.p.t."Blok państw agrarnych a Polska". Streszczenie:

Dziwnie wyglądają te kroki, jakie Polska przedsięwzięła, chcąc stanąć na czele tworzenia bloku państw agrarnych. Niedawno Polska rozesłała krajom rolniczym memorandum o konieczności bloku państw agrarnych. Obecnie, nie czekając odpowiedzi, zwołuje 28-29 sierpnia w Warszawie konferencję agrarną. Rząd polski tak się zapalił, że nie wysłał nawet zaproszonym krajom programu projektowanej konferencji. Podobny pośpiech może być wytłumaczony chyba tylko tem, że Polska chce na przyszłej sesji Ligi Narodów zaprezentować się, z konkretnymi owocami i poprzeć przez to pretensje do tytułu mocarstwa. Z drugiej strony, nietrudno zrozumieć, że pod działalnością, zmierzającą do stworzenia bloku państw agrarnych, ukrywają się dobrze znane aspiracje Polski rozciągnięcia hegemonii ~~na~~ wśród państw bałtyckich nad małą ententą. Co do państw bałtyckich, to Polska, izolując Litwę od "agrarnej" współpracy, dąży do wpędzenia klinu między Litwą a jej bałtyckimi sąsiadami. Pod tym względem zwoływana w Warszawie konferencja agrarna jeżeliby się udała, mogłaby być brzemienne w polityczne skutki.

Zgóry jednak można powiedzieć, iż ten zamiar Polski nie wyda oczekiwanych przez nią owoców. Nie wyda zaś dlatego, że zainteresowane kraje, szczególnie państwa małej ententy, nie mogą nie zauważyć prawdziwych dążeń Polski, nieodpowiadających ~~z~~ interesom tych krajów. Z drugiej strony, pośpiech, z jakim jest zwoływana konferencja, bez ustalenia programu może jedynie odstraszyć od konferencji. Ostatnie wiadomości potwierdzają ten nasz prognostyk.-

Z życia Litwinów w Brazylii. Litwini brazylijscy przystąpili do organizacji komitetu Witolda Wielkiego. Zostały już zorganizowane komitety w San Paulo, Mookos, Lapa, Villa Anastazios i w innych miejscowościach. W Mookos przy szkole litewskiej organizuje się wieczorne kursy dla dorosłych, gdzie się będzie wykładało język litewski, portugalski, geografję i t.p. Na kurs zapisało się już około 40 słuchaczy. W san Paulo działa Towarzystwo samoopieki wychodźczej. Ostatnio działalność tego towarzystwa została znacznie rozszerzona. Przy szkole litewskiej w Lapa - Villa Anastazios, została założona czytelnia. W Bom Retiro przy szkole litewskiej zorganizowano kursy matematyki i elektrotechniki. Wychodźców Litwinów w Brazylii gnębi bezrobocie, które stale wzrasta.-

Wizyta lotników litewskich w Moskwie. Dnia 18 sierpnia do Moskwy wylecą lotnicy litewscy w celu rewizytowania swych sowieckich kolegów. Na trzech samolotach polecą: inż. Gustajtis, mjr. Fesecki, kpt. Garolis, kpt.Jabłoński, kpt. Szpokiewicz i mechanik Szukis. Samoloty polecą trasą: Kowno-Jeziorosy-Dyneburg, Połock-Smoleńsk-Moskwa. Rewizyta potrwa pięć dni. Rząd Łotewski udzielił już zezwolenia na przelot aeroplanów przez terytorjum łotewskie.-

W kołach dyplomatycznych. Konsul argentyński w Kownie Falck, który został przez swój rząd odwołany, do Kowna już nie powróci. Z gmachu konsulatu argentyńskiego został zdjęty nawet sztyl i obecnie Argentyna nie ma w Kownie swego przedstawiciela.-

1938
1937
1936
1935
1934
1933
1932
1931
1930
1929
1928
1927
1926
1925
1924
1923
1922
1921
1920
1919
1918
1917
1916
1915
1914
1913
1912
1911
1910
1909
1908
1907
1906
1905
1904
1903
1902
1901
1900

1938
1937
1936
1935
1934
1933
1932
1931
1930
1929
1928
1927
1926
1925
1924
1923
1922
1921
1920
1919
1918
1917
1916
1915
1914
1913
1912
1911
1910
1909
1908
1907
1906
1905
1904
1903
1902
1901
1900

1938
1937
1936
1935
1934
1933
1932
1931
1930
1929
1928
1927
1926
1925
1924
1923
1922
1921
1920
1919
1918
1917
1916
1915
1914
1913
1912
1911
1910
1909
1908
1907
1906
1905
1904
1903
1902
1901
1900

1938
1937
1936
1935
1934
1933
1932
1931
1930
1929
1928
1927
1926
1925
1924
1923
1922
1921
1920
1919
1918
1917
1916
1915
1914
1913
1912
1911
1910
1909
1908
1907
1906
1905
1904
1903
1902
1901
1900

1938
1937
1936
1935
1934
1933
1932
1931
1930
1929
1928
1927
1926
1925
1924
1923
1922
1921
1920
1919
1918
1917
1916
1915
1914
1913
1912
1911
1910
1909
1908
1907
1906
1905
1904
1903
1902
1901
1900

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Žinios" o szkodliwości "Rytasa" w wychowaniu młodzieży.

"Lietuvos Žinios" Nr.179 z dn.8.VIII.1930 r. Art.p.t."Świadomi daltoniści". Streszczenie:

"Rytas", pisząc o zjeździe komdomołu w Niemczech, oburza się, iż dzieci, które brały w nim udział, są już sfanatyzowane i zatrute. Z tego powinno być "Rytasowi" jasne, że nie wolno fanatyzować dzieci i młodzieży. Jednak tenże sam "Rytas" pisze, że organizacje młodzieży takie, jak "Jaunimas" i "Žižirba" /organizacje lewicowe. Red./ są organizacjami o niewyraźnym kierunku. Śmiałe pretensje "Rytasa" do monopolu przewodzenia nad młodzieżą litewską zauważył i "Lietuvos Aidas", który powiedział dużo prawdy. Wszystkie argumenty, którymi "Rytas" broni swej pozycji - to katolicyzm. A któż nie wie, że to jest nie ich celem, lecz środkiem do osiągnięcia innych celów? Katolickość dla "Rytasa" jest nietykalnym tabu. Każde tabu rodzi fanatyzm, który bynajmniej nie jest ideałem kulturalności ani ludzkości. Fanatycy są ludźmi, z którymi trudno współżyć i różne inkwizycje, noc św.Bartłomieja, dni czerwonego terroru są ich dziełem. Czy to jest ideałem?

Nie zamierzamy bronić tu organizacji o "niewyraźnym" kierunku, musimy jednak powiedzieć, że celem ich jest, w miarę możliwości, oświecanie się i oświecanie innych. Organizacje niewygodne są dla "Rytasa" dlatego, że nie mają tabu. Zasadniczo są to organizacje o ideologii demokratycznej, wolne politycznie i religijnie. Nie są one naturalnie bez wad, któż jednak ich nie ma? Należy również mieć to na uwadze, że organizacje te nigdy nie mogą swobodnie pracować. Jednych, ~~marzących~~ żywych, pomawiano o bolszewizm i trzymano w więzieniach, innych, zmarłych, nie przyjmowano na cmentarze i t.d. i t.d.

Czy nie czasby pisarzom z "Rytasa" wyrzec się świadomego daltonizmu i naśladować Kudirkę, który się troszczył o sprawiedliwość, ludzkość i tolerancję obcych przekonań.-

"Rytas" o ustawie prasowej.

"Rytas"^w Nrze 179 z dn.8.VIII.1930 r., odpowiadając "Lietuvos Aidasowi" na jego artykuł o projekcie ustawy prasowej, między innymi podkreśla:

Pędąc tego zdania, że dziennikarzom dawno już czas uregulować swe położenie, nie sądzimy, aby rząd, czy ustawa mogła doprowadzić do porządku, gdyż w Litwie mało jest naogół takich dziennikarzy, którychby chciał widzieć w naszej prasie "Lietuvos Aidas". To też niema potrzeby przekonywać, że gdyby organizacja dziennikarzy była uznana przez ustawę, autorytet jej byłby wielki. Według naszego głębokiego przekonania, autorytet dziennikarzy ich organizacji może podnieść nie formalne uznanie rządu, lecz liczenie się z opinią dziennikarzy we wszystkich potrzebach życia. Dzisiaj mało jest prawdziwych dziennikarzy w Litwie i sama prasa wegetuje. To też przede wszystkim przestańmy krępować prasę, a wówczas będziemy mogli mówić o jej uregulowaniu. Nie dziennikarze tworzą prasę, lecz położenie prasy tworzy i wychowuje ich.-

Z życia prof. Voldemarasa w Płotelach. Wszystkich, którzy przyjeżdżają do prof.Voldemarasa, policja reje-

Central title or section header, appearing to be in a foreign language.

First paragraph of text, starting with a faint opening word or phrase.

Second line of text, possibly a sub-section or a specific point.

Main body of text, consisting of several lines of dense, faint script.

Continuation of the main body of text, with varying line lengths and spacing.

Text block containing what appears to be a list or a series of numbered points.

Final paragraph of text at the bottom of the page, possibly concluding the document.

struje w urzędzie policyjnym. Do Voldemarasa nikogo nie dopuszczają i pomówić z nim można jedynie spotkawszy go na ulicy. Dnia 2 sierpnia prof.Voldemaras przeniósł się z plebanji do pałacu hr. Choisela, gdzie mieszka razem z żoną, zajmując trzy pokoje. Cały czas jest bardzo podrażniony i niezadowolony.-

"Lietuvos Aidas" w sprawie buchalterów litewskich. "Lietuvos Aidas" wNrze 179 podkreśla, iż w poważnych instytucjach litewskich brak odpowiednich buchalterów. Prawie wszędzie pracują młodzi ludzie, po zakończeniu kursów buchalteryjnych. Otrzymują oni tam skąpe wiadomości, bez uwzględnienia nowych zdobyczy buchalterji i później, pracując w instytucjach, trzymają się przestarzałych systemów i form. W Litwie niema nawet dobrego podręcznika buchalterji w języku litewskim, ani też odpowiedniej literatury.-

Z Gabinetu Ministrów. Dnia 7-go sierpnia Gabinet Ministrów przyjął projekt ustawy o urzędzie ubezpieczenia państwowego. Uchwalił budowę gmachu laboratorjum weterynaryjnego i asygnował 834.000 lt.; przyjął projekt budowy nowego basenu w porcie kłajpedzkim i przekazał jego budowę. Zatwierdził projekt pokrycia peronu na kowieńskim dworcu kolejowym. Rozważono również kwestję pożyczki dla magistratu kowieńskiego. Kwestja ta pozostała jeszcze otwarta.-

Konferencja kolejowa. Dnia 7-go b.m. w Kownie rozpoczęła się szósta konferencja kolejowa. Konferencja ma za zadanie ustalić warunki korzystania z wagonów towarowych rosyjskiego typu w komunikacji między Litwą, Łotwą, Estonją i Sowiecami. Konferencji przewodniczy inżynier zarządu kolejowego do specjalnych poleceń Wiktor Maneke. Ze strony Litwy, oprócz Maneke, uczestniczą jeszcze: inż.Raczkauskas, Wajtkiewicz i Mendis, ze strony Łotwy - Zam, Rezgals, Janson i Pilkin, Estonji - Rajman i ze strony Sowieców - Nowikow i Rebezow. Konferencja potrwa parę tygodni.-

Dokoła projektu ustawy prasowej. W najbliższych dniach Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ma zwołać naradę wszystkich redaktorów pism celem rozważenia wespół z przedstawicielami Ministerstwa projektu nowej ustawy prasowej.-

Sprawa centralnego komitetu litewskiej partji komunistycznej. Prokuratura sądu wojennego sporządziła już akt oskarżenia w sprawie członków centralnego komitetu litewskiej partji komunistycznej, ze studentem Wirelunasem na czele. Sprawę rozważy sąd w październiku.-

Ponowne wybory do rady m. Kowna. W jesieni w związku z przyjęciem przez Gabinet Ministrów nowej ustawy o samorządach, znów się stanie aktualną kwestja ponownych wyborów do rady miejskiej.-

Pierwsze kroki ks. Krupowicziusa. Przywódca chrześcijańskiej demokracji ks.Krupawiczius, który niedawno powrócił z zagranicy, przyjął korespondenta "Volksblattu" i oświadczył mu, że Voldemaras przyniósł dla Litwy wiele nieszczęść, jednakże jego śladami idzie się nadal. Nowa ustawa o reformie rolnej rujnuje dotychczasową pracę, to też należy traktować ją negatywnie. Ustawa ta przynosi korzyść nie dla ludzi pracy, lecz dla właścicieli majątków. Na pytania natury politycznej, stawiane przez dziennikarza, ks.Krupawiczius odmówił odpowiedzi.-

1950

...

...

...

...

...

...

...

...

...